BUITENGEBIED

BEDAF EN DUIFHUIS

VAN HOOG NAAR LAAG

Bedaf & Duifhuis grenst aan de oostzijde aan de Peelrandbreuk. Dit is een geologische breuk die is veroorzaakt door verschuivende aardplaten.

Waar de Leijgraaf nu stroomt was van oudsher een laaggelegen gebied, (de slenk). Ten noordoosten van deze breuk bevindt zich de hoger gelegen Peelhorst.

Door de Peelrandbreuk ontstaat er kwelwater dat uit de grond omhoogkomt. Dit kwelwater stroomde door geulen naar de lager gelegen centrale slenk en bleef daar staan. Om dit water af te voeren werd in de 14e eeuw de Leijgraaf aangelegd. De naam van deze beek betekent dan ook letterlijk ‘geleide gegraven loop’.

Kwelwater maakt dit gebied bijzonder. Het water is zuurstof- en voedselarm en vaak ijzerhoudend. Een milieu waar niet alle planten en dieren het goed in kunnen vinden. Dat schept dan ruimte voor soorten die wél met deze speciale kwelomstandigheden om kunnen gaan, zoals de bandheidelibel, veldrus en duizendknoop fonteinkruid.

(WATER)BRON VAN LEVEN

Het buitengebied kenmerkt zich door veel agrarische percelen, weilanden en de doorkruising van de beek Leijgraaf. De Leijgraaf is aangewezen als ecologische verbindingszone in het Natuur-netwerk Nederland. Sinds 2009 is op luchtfoto’s te zien dat verschillende werkzaamheden zijn uitgevoerd om de waterloop aantrekkelijker te maken voor verschillende doelsoorten.

Zo zijn de oevers op verschillende plaatsen natuurvriendelijker gemaakt en zijn er veel poelen aangelegd. De kritische beschermde poelkikker heeft hiervan geprofiteerd en is waargenomen in diverse poelen. Naast de poelkikker zijn er ook anders soorten die genieten van de poeltjes, zoals de kleine watersalamander, echte duizendguldenkruid en de redelijk zeldzame plant rietorchis.

De Leijgraaf is een bron van leven en voedsel. Een verscheidenheid aan libellensoorten zijn er waargenomen zoals de weidebeekjuffer en de bandheidelibel. Libellen zetten hun eitjes af in of vlakbij het water aan water- en oeverplanten. Deze vallen weer ten prooi aan vissen zoals de baars en de blankvoorn die ook in de Leijgraaf leven.

Stuifduinen (Econsultancy)

Houtwal Duifhuizerweg (Econsultancy)

Watergang de Leijgraaf (Econsultancy)

GEBIEDSKENMERKEN

Oppervlakte 847 ha

Functie Buitengebied
Bodem Beekeerd en Hoge zwarte enkeerd
Overig

Weidebeekjuffer (E. Witter)

KARAKTERISTIEK

In het buitengebied van Bedaf en Duifhuis vind je verschillende soorten landschappen. Zo vind je in het noorden de stuifduinen op de Bedafsche Bergen, loopt de Leijgraaf door het gebied en vind je er ook tal van stukjes agrarisch landschap.

De stuifduinen zijn ontstaan doordat er in de Middeleeuwen veel hout gekapt werd voor de bouw van akkers. Op de gekapte stukken grond ontstonden uitgestrekte heidevelden. Daarop lieten de boeren hun schapen grazen. Die aten de heidevelden zo kaal dat het zand bloot kwam te liggen en door de wind begon te verstuiven.

De Leijgraaf is een gekanaliseerde beek. Tijdens de ruilverkaveling in de jaren ’50 en ’60 van de vorige eeuw is de Leijgraaf grotendeels rechtgetrokken en zijn er stuwen geplaatst om het waterpeil te kunnen regelen. Hierdoor werd de waarde van de aanliggende akkerlanden aanzienlijk verhoogd,maar voor de natuurliefhebbers bleef er weinig meer over om van te genieten.

WEIDS KARAKTER

De weilanden en agrarische percelen zijn van belang voor soorten als haas, konijn en ree, die grazen in het verse gras. Zij gebruiken de vegetatie met name als schuilgelegenheid. Haas, konijn en andere kleine knaag-dieren staan weer op het menu van de vos, die in de schemer en de nacht het liefst jaagt in de overgangszones tussen bos en akkerlanden. Ander soorten dieren die profiteren van het afwisselende landschap zijn de kievit, grote zilverreiger en wezel.

De kievit is veelvuldig waargenomen in het buitengebied. De kievit heeft zijn leefgebied in vochtige open graslanden en broedt op een kuiltje in de grond, bekleed met strootjes. Dit maakt de kievit ook een kwetsbare vogel, aangezien de agrarische percelen bewerkt worden voor consumptie en daardoor nestplaatsen van kieviten vernield worden. De grote zilverreiger voelt zich ook helemaal in zijn nopjes in het buitengebied van Bedaf en Duifhuis. Hij is gebonden aan water en voedselrijke weilanden om voedsel te vinden.

VERBORGEN NATUURPARELS

Het buitengebied van Bedaf en Duifhuis heeft verschillende natuurparels die van ecologisch belang zijn. Een van deze natuurparels zijn de stuifduinen van Bedafsche Bergen. Dit gebied bestaat uit een langgerekte met bos bedekte stuifzandwal en open zandvlaktes met heide. Op deze unieke plek komen ook bijzondere planten en dieren voor. De rugstreeppad is een echte pionierssoort die leeft in hoogwatervrije terreinen met vergraafbare bodem. Hij plant zicht voort in tijdelijke wateren (regenplassen). De blauwvleugel-sprinkhaan is ook een soort die leeft op droge open zandgebieden met korstmos vegetatie, zoals gevorkt heidestaartje. Deze sprinkhaan lijkt in eerste instantie wel op een vlinder als je hem voorbij ziet zweven.

Om stuifzandsoorten te behouden is actief beheer nodig. Want zonder ingrijpen verandert het stuifzand in grasvelden of zelfs in bos en verdwijnen vrijwel alle unieke soorten.

Als je langs de Munterweg rijdt valt het je waarschijnlijk niet echt op dat het gebied achter deze weg en ten oosten van de Leijgraaf een bijzonder leefgebied is. Het gebiedje kenmerkt zich door de afwisseling van water en struweel en trekt diverse trekvogels aan zoals de blauwborst en de oeverzwaluw. Deze vogels komen hier broeden en vertrekken in het najaar weer terug naar het zuiden. Ter plaatse zijn verschillende gronddepots aangelegd waar de oeverzwaluw zijn nestgang in maakt. Ook de blauwborst komt in dit stukje natuur voor waar open delen, struweel- en loofboombegroeiing elkaar afwisselen.

Ondanks dat het buitengebied van Bedaf en Duifhuis er in eerste instantie eentonig uitziet, zijn er bijzondere natuurparels ontstaan en aangebracht die ecologisch waardevol zijn. Een goed beheer hiervan zorgt ervoor dat wij en de generatie na ons hier nog jaren plezier van mogen hebben.

Poelkikker (H. Looman)

Blauwborst (H. Looman)

WAARGENOMEN SOORTEN

(ZOALS BEKEND IN NATIONALE DATABANK FLORA EN FAUNA)

VOGELS

- Blauwborst
- Boomvalk
- Dodaars
- Geelgors
- Grote zilverreiger
- Kievit
- Oeverzwaluw
- Ringmus
- Spreeuw
- Watersnip

ZOOGDIEREN

- Bruine rat
- Das
- Eekhoorn
- Haas
- Konijn
- Mol
- Ree
- Vos
- Wezel
- Woelrat

VLEERMUIZEN

- Franjestaart
- Gewone dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Watervleermuis

DAGVLINDERS

- Oranje zandoogje
- Icarusblauwtje
- Bruin zandoogje
- Klein geaderd witje
- Atalanta
- Klein koolwitje
- Kleine vuurvlinder
- Hooibeestje
- Citroenvlinder
- Zwartsprietdikkopje

LIBELLEN

- Lantaarntje
- Bandheidelibel
- Zwarte heidelibel
- Blauwe breedscheenjuffer
- Steenrode heidelibel
- Azuurwaterjuffer
- Gewone oeverlibel
- Bruinrode heidelibel
- Houtpantserjuffer
- Weidebeekjuffer

REPTIELEN, AMFIBIEEN & VISSEN

- Bermpje
- Blankvoorn
- Driedoornige stekelbaars
- Groene kikker
- Kleine modderkruiper
- Kleine water-salamander
- Kolblei
- Poelkikker
- Rugstreeppad
- Vetje

OVERIGE ONGEWERVELDEN

- Groene eikenbladroller
- Eriothrix
- Sint-jacobsvlinder
- Groene eikenbladroller
- Groene rietcicade
- Wespspin
- Basterdzand-loopkever
- Snortikker
- Ratelaar

VAATPLANTEN

- Grote ratelaar
- Echte koekoeks-bloem
- Dwergviltkruid
- Paddenrus
- Knolrus
- Borstelgras
- Gewoon biggenkruid
- Riet
- Brede orchis
- Struikheide

OVERIGE

- Gevorkt heidestaartje
- Gewoon watervorkje
- Greppelblaadje
- Oranje mosbekertje
- Rupsendoder
- Stekelsporig mosschijfje
- Veenmosvuur-zwammetje
- Vliegenzwam
- Zwartwordende wasplaat

Haas
(D. Koopman)

BEN JE BENIEUWD WAT ER OP DIT MOMENT AAN SOORTEN WORDT GEZIEN?

Neem eens een kijkje op waarneming.nl. Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op ObsIdentify.

'AMBASSADEUR' VAN DIT DEELGEBIED IS DE WEIDEBEEKJUFFER.

De 'ambassadeur' van het gebied is de weidebeekjuffer. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger, omdat dit deelgebied een oppepper kan gebruiken als het gaat om de aantallen libellen. Net als alle andere soorten heeft de weidebeekjuffer behoefte aan vocht, verblijfplaatsen en voortplantingsmogelijkheden. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.

VOORWAARDE & VERBETERMAATREGEL VOOR DE AMBASSADEUR

Vocht: Stromend water met een hoge zuurstofverzadiging.
Door het beperken van meststoffen in het water, wordt een lage zuurstofverzadiging hierdoor voorkomen. Meststoffen komen in water, bijvoorbeeld door landbouwmest en riooloverstorten.

Verblijfplaats: Ruige overhangende oevervegetatie. Locaties zonder vegetatie worden gemeden.
De ruige oeverbeplanting wordt als zitplaats gebruikt. Door water- en oevervegetatie gefaseerd te maaien ontstaan er afwisselende gemaaide en ongemaaide delen.

Voortplanting: Voor de eiafzet zijn waterplanten of in het water hangende planten nodig.
Door de oevers onbeschoeid te laten kan de oevervegetatie een rol spelen in de eiafzet en als uitkijkpost voor de mannetjes.

Weidebeekjuffer (H. Looman)

Natuurvriendelijke oever (Econsultancy)

VERBETERMAATREGELEN

HUIDIGE SITUATIE	GEWENSTE SITUATIE	HOE GEWENSTE SITUATIE BEREIKEN?	
		GEMEENTE	INWONERS
Een gebied met een verschil in soorten landschap.	Een aaneengesloten natuur- en waterdooradering van het landschap met daartussen agrarische percelen.	Daar waar zinvol en mogelijk kan, in samenwerking met het Waterschap, stuwen geplaatst worden en sloten verondiept om water vast te houden in het gebied.	Afhankelijk van je woonpositie langs de breuk; kies de tuin- en erfgrensbeplanting die past bij de natte- of droge situatie.
Bodembreuken maken er onderdeel van uit en hebben invloed op de waterhuishouding.	Een grote variatie aan boom- en plantensoorten.	Aanplanten van diverse soorten bomen en struiken om groene structuren met elkaar te verbinden en aanwezige structuren te versterken.	Vervang verharding die niet persé noodzakelijk is met groen.
Er is een natuur- en waterdooradering aanwezig maar die zijn niet altijd met elkaar verbonden.	Water wordt boven op de breuk zo lang mogelijk vastgehouden voordat het afstroomt.	Bij maaibeheer van bermen langs de breuk maatwerk toepassen, gericht op de specifieke aanwezige flora.	Maak nestgelegenheid door het ophangen van vogelhuisjes voor zwaluwen, mussen en mezen.
Aan de bovenzijde van de breuk wordt het water niet altijd goed vastgehouden door de aanwezigheid van sloten of andere structuren die de breuk doorsnijden.	Gevarieerde bermen in soorten en structuur.	Voor de oevers extensief maaibeheer toepassen voor natuurlijke oevers waar de weidebeekjuffer voedsel kan vinden.	Breng in de tuin diverse, van nature voorkomende (inheemse), planten aan die in verschillende periodes van het jaar bloeien en een voedselbron zijn voor bijen, vlinders en andere insecten.
	Agrarische woningen en bijbehorende tuinen vormen stapstenen in de ecologische structuur.	Verwijder een gedeelte van het houtopslag tegen de oevers voor meer licht voor de weidebeekjuffer.	Gebruik geen gif.

Econsultancy

maashorst